

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КАФЕДРА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ  
ГО «АСОЦІАЦІЯ ІНФЕКЦІОНІСТІВ СУМЩИНИ»

**Інфекційні хвороби  
в практиці лікаря-інтерніста:  
сучасні аспекти**

*Infectious diseases in practice of physician-internist: modern  
aspects*

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції,  
присвяченої 20-річчю кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією  
СумДУ  
(Суми, 25–26 травня 2017 року)

Суми  
Сумський державний університет  
2017

Зоц Яна Вікторівна, Сохань Антон Васильович,  
Гаврилов Анатолій Вікторович  
**СТАН КЛІНІКО-БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ СПИННО-  
МОЗКОВОЇ РІДИНИ У ХВОРИХ НА ГОСТРІ  
БАКТЕРІАЛЬНІ МЕНІНГІТИ**

Кафедра інфекційних хвороб  
Науковий керівник: д-р мед. наук, професор В. М. Козько  
Харківський національний медичний університет, м. Харків,  
Україна

*Zots Yana, Sokhan Anton, Gavrylov Anatoliy*  
**THE STATE OF CLINICAL AND BIOCHEMICAL  
PARAMETERS OF CEREBROSPINAL FLUID OF PATIENTS  
WITH ACUTE BACTERIAL MENINGITIS**

*Department of Infectious Diseases*  
*Scientific supervisor: professor V. M. Kozko*  
*Kharkiv State Medical University, Kharkiv, Ukraine*  
*[kolyadinskaya@mail.ua](mailto:kolyadinskaya@mail.ua)*

**Summary.** *In abstracts of the induced data on the significance of changes in the level of lactate, LDH, cortisol in cerebrospinal fluid of patients with acute bacterial meningitis.*

**Актуальність.** В даний час проблема бактеріальних нейроінфекцій, в тому числі і менінгітів, залишається актуальною, враховуючи тяжкість перебігу, високий ризик ускладнень у гострому періоді захворювання, а також формування стійких резидуальних наслідків.

Бактеріальне ураження центральної нервової системи (ЦНС) пов'язане з факторами самого мікроорганізму, а також із патологічною активацією катаболічних процесів, в основі яких знаходиться гіпоксичний стрес і підвищення в тканинах мозку концентрації речовин з властивостями ендотоксинів.

**Мета.** Вивчити особливості змін клініко-біохімічних показників у спинномозковій рідині (СМР), оцінка

діагностичного значення рівня кортизолу, лактату та лактатдегідрогенази (ЛДГ) у спинномозковій рідині (СМР) у хворих з гострими бактеріальними менінгітами в залежності від ступеню тяжкості та етіології захворювання.

**Матеріали і методи.** За період з 2011 по 2015 рр. під спостереженням знаходилося 84 пацієнта з гострим бактеріальним менінгітом, які були госпіталізовані в ОКІЛ м. Харкова. Пацієнти були розділені на групи в залежності від етіології та ступеню тяжкості захворювання. У 28 пацієнтів встановлена менінгококова етіологія захворювання, у 26 – пневмококова. Пацієнти з середнім ступенем тяжкості захворювання (n=23), пацієнти з тяжким ступенем тяжкості захворювання (n=31), з них 5 випадків закінчилися летально. Контрольну групу склали 30 хворих з діагнозом ГРВІ та явищами менінгізму. Рівень лактату визначали ензиматичним калориметричним методом за допомогою тест-системи фірми "Ольвекс Діагностикум" Росія, рівень лактатдегідрогенази визначався кінетично-фотометричним методом за допомогою тест-системи фірми "DAC-SpectroMed", Молдова, рівень кортизолу визначався методом твердофазного імуноферментного аналізу за допомогою тест-системи фірми "ХЕМА", Росія. Отримані результати дослідження оброблялися методом варіаційної статистики з використанням критерію t Стьюдента для малих вибірок.

**Результат дослідження.** Було вивчено клінічний аналіз СМР, рівень кортизолу, лактату та ЛДГ у СМР. Проаналізувавши отримані результати, необхідно зазначити, що значне підвищення рівня цитозу в СМР спостерігалось в групі зі сприятливим перебігом захворювання, в той час як у померлих цитоз був значно нижче, що, можливо, пов'язано з декомпенсацією імунної відповіді і значним зниженням реактивності організму хворого. При дослідженні СМР на вміст кортизолу у пацієнтів з гострими бактеріальними менінгітами в динаміці захворювання встановлена залежність даного показника, як від ступеню тяжкості, так і від етіології

захворювання. Так, найбільш високі показники вмісту кортизолу були зареєстровані у пацієнтів з менінгококовим менінгітом крайнього ступеню тяжкості в гострому періоді ( $P < 0.0001$ ). У той час як, при тяжкому перебігу і перебігу середньої тяжкості рівень кортизолу в гострому періоді був достовірно нижче ( $P < 0.0001$ ). Нами було виявлено, що в групі пацієнтів з менінгококовим менінгітом середньої тяжкості рівні лактату в СМР були  $5,48 \pm 1,72$  ммоль/л, тяжкому перебігу –  $5,76 \pm 1,48$  ммоль/л, вкрай тяжкому перебігу з летальним наслідком –  $6,12 \pm 1,81$  ммоль/л, що є достовірно вище ( $P < 0.0001$ ). Рівень ЛДГ при середній тяжкості захворювання був  $16,84 \pm 3,98$  Е/Л, тяжкому перебігу –  $18,17 \pm 4,54$  Е/Л, вкрай тяжкому перебігу з летальним наслідком –  $25,24 \pm 4,31$  Е/Л.

**Висновки.** Тяжкість захворювання, у більшості випадків, зворотно пропорційна величині цитозу. У гострому періоді захворювання відбувається значне підвищення рівнів кортизолу. Зміни рівня лактату і ЛДГ у СМР є важливим показником ступеню ішемії тканин головного мозку. У гострому періоді захворювання відзначається значне підвищення даних показників, що може бути використано як несприятливий прогностичний критерій.